

عنوان مقاله:

بررسی و نقد فاعلیت نفس نباتی در رخدادهای تغذیه

محل انتشار:

فصلنامه پژوهشهای فلسفی کلامی، دوره 17، شماره 68 (سال: 1395)

تعداد صفحات اصل مقاله: 20

نویسنده:

معصومه موحد نیا - استادیار گروه فلسفه دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

حیات انسان با تغذیه شروع می شود و تغذیه فرآیندی است که در آن موجود بی جان به جسم زنده و پویا تبدیل می شود یا بخشی از جسم زنده می گردد. تامل درباره چنین فرآیندی در حیطه دانش فلسفه است. تاملات برخی فیلسوفان نشان داده است که در این فرآیند جسمی که از آن تغذیه می شود، از جهت جوهر و عرض تغییر می کند و همسان جسم متغذی می شود تا حیات شکل بگیرد و بدن ساخته شود. فیلسوفان نفس گیاهی را موثر فاعل بالطبع این فرآیند می دانند، ولی تبیین آنان چند مسئله را پیش می کشد: 1. این فعل، شرایط فعل طبیعی را ندارد؛ 2. نفس نباتی منطبق در ماده و جسمانی است و از نظر آنان جسم و جسمانی تاثیر استقلال بر شیء دیگر ندارد؛ 3. مقصود فیلسوفان از نفس نباتی مبهم است؛ و 4. نفس گیاهی در نقطه شروع حیات شخص تحقق نیافته است تا در این فرآیند موثر باشد. از آنجا که فیلسوفان پاسخ صریحی به این پرسش ها نداده اند، این پژوهش با تحلیل لوازم التزامی نظریه آنان به حل برخی از این مسائل دست یافته است. راه حل اندیشه های فیلسوفان متقدم، به تعطیلی قوای نفس ناطقه یا تفویض فعل طبیعی می انجامد، ولی با اصلاح نظریه نصیرالدین طوسی به کمک نظریه حرکت جوهری صدرایی می توان تدبیر بدن را در آغاز حیات تبیین کرد؛ یا با نظریه ارباب انواع، هم مشکل اخیر و هم مشکل جسمانیت نفس نباتی را حل کرد. در پایان این نظر مطرح می شود که تغذیه فعل طبیعی نیست و از ترکیب نظریه نصیرالدین طوسی با نظریه فعل تسخیری صدرا راه حل دیگری به دست می آید که به مشکل تفویض نمی انجامد.

کلمات کلیدی:

فاعل تسخیری، فاعلیت نفس، تغذیه، طبیعت، نفس نباتی، عالم مثل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/862150>

